

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

26 лютого – 3 березня**Резюме**

- Станом на 4 березня через бойові дії та технологічні порушення знеструмлено 390 населених пунктів.
- Запорізька АЕС знаходиться без резервного джерела живлення, будучи повністю залежною від єдиної лінії 750 кВ. Окупанти поінформували МАГАТЕ про заходи для "захисту станції".
- Зима пройдена без блекауту та графіків відключень - Прем'єрміністр Денис Шмигаль. Він відзначив такі кроки як створення запасу резервного обладнання, відновлення 90% магістральних мереж, більше 2 ГВт додаткових потужностей, збільшення власного видобутку газу.
- На кінець лютого 2024 року на складах ТЕС та ТЕЦ накопичено понад 1 млн т вугілля, що на 236 тис. т більше, ніж передбачалося графіком - Міненерго. Коефіцієнт використання встановленої потужності АЕС сягнув 100%.
- Голова правління "Нафтогазу" Олексій Чернишов повідомив, що Україна пройшла зиму на газі власного видобутку, та оголосив про плани збільшити видобуток державними компаніями до 15 млрд куб. м.
- Через низку факторів, таких як активізація роботи ВДЕ та низький рівень споживання, в енергосистемі виник профіцит. Станом на 2 березня в резерві перебувало 13 одиниць генеруючого обладнання ТЕС та ТЕЦ.
- Обсяг експорту зріс у понад 2 рази до 43,9 тис. МВт·год. Індекс ринку двосторонніх договорів на березень становив 2 409,0 грн/МВт·год (-22,5%), індекс Base ринку "на добу наперед" знизився до 2 445,5 грн/МВт·год (-16,6%).
- ENTSO-E збільшила обсяги пропускної спроможності міждержавних інтерконекторів для експорту електроенергії з України і Молдови на 150 МВт - до 550 МВт. Відбувся спільний місячний аукціон на перетин між Україною та Молдовою, таким чином завершено перехід на європейські правила торгівлі електроенергією на всіх напрямках.

- Уряд удосконалив аукціонну модель підтримки виробників електроенергії з ВДЕ. Зокрема, замість фіксованого тарифу запроваджується механізм контрактів на різницю, спрощуються умови участі для інвесторів.
- Також затверджено Порядок видачі, обігу та погашення гарантій походження електроенергії, виробленої з ВДЕ та Порядок визначення екологічної цінності електроенергії.
- 3 березня члени НКРЕКП шляхом таємного голосування обрали головою Валерія Тарасюка.
- Набув чинності Регламент ЄС про заснування механізму Ukraine Facility – чотирирічної програми допомоги на 50 млрд євро. У березні уряд затвердить План для Ukraine Facility, що передбачатиме здійснення структурних реформ, - Перша Віцепрем'єрка Юлія Свириденко.

Вплив війни

Атаки

За [даними](#) "Укренерго", станом на 4 березня через бойові дії та технологічні порушення в Україні залишались знеструмленими 390 населених пунктів. Ворожі атаки та, відповідно, припинення електро- та газопостачання, мали місце:

Донецька область. [26 лютого](#) короткостроково відключалась лінія 110 кВ, [знеструмлено](#) 9 000 споживачів у 15 населених пунктах. [27 лютого](#) знеструмлено 10 200 споживачів; [28 лютого](#) - близько 10 000 споживачів. [1 березня](#) вимикалось обладнання лінії 110 кВ, без електропостачання залишилися побутові абоненти міста Слов'янськ; загалом в регіоні [знеструмлено](#) близько 11 000 абонентів. [2 березня](#) відключено близько 1 000 споживачів у 5 населених пунктах; [3 березня](#) - майже 8 000 абонентів у 19 населених пунктах.

Харківська область. [26 лютого](#) відключилася повітряна лінія 110 кВ та 2 підстанції, що живлять побутових споживачів; [28 лютого](#) - повітряна ЛЕП та підстанція 110 кВ, яка живить побутових споживачів. [29 лютого](#) у Куп'янську пошкоджено газопровід низького тиску до багатоквартирного будинку, від газопостачання відключено 27 абонентів. [1 березня](#) внаслідок обстрілів відключалось обладнання на підстанції 330 кВ, також відключилася повітряна лінія 110 кВ без знеструмлення споживачів. [2 березня](#) відключилася ЛЕП та підстанція 110 кВ, яка живить побутових споживачів; також пошкоджено надземний розподільний газопровід, припинено газопостачання понад 350 абонентів у 4 населених пунктах.

Дніпропетровська область. [26 лютого](#) знеструмлено майже 600 споживачів. [27 лютого](#) через відключення повітряної лінії зафіксовано порушення електропостачання підстанції водоканалу та проблеми з водопостачанням міста Нікополь; загалом в області [без електроенергії](#) перебували близько 2 000 споживачів.

Херсонська область. [26 лютого](#) у місті Херсон без електрики залишилися майже 3 300 абонентів, в області - 161 споживач. [27 лютого](#) відключилася лінія 150 кВ, що призвело до відключення підстанції та близько 9 300 побутових споживачів у місті Херсон. [29 лютого](#) внаслідок обстрілів знеструмлено 108 споживачів у місті Херсон.

Запорізька область. [28 лютого](#) без електропостачання залишилися понад 2 000 споживачів у 15 населених пунктах; [3 березня](#) - понад 2 300 споживачів у 9 населених пунктах.

Кіровоградська область. [26 лютого](#) через ракетний обстріл вимикалось обладнання однієї з підстанцій.

Сумська область. [26 лютого](#) внаслідок артилерійських обстрілів знеструмлено понад 1 500 споживачів у 8 населених пунктах; [27 лютого](#) - понад 3 700 споживачів у 8 населених пунктах. Через влучання авіабомб відключено від газопостачання 22 споживачів в одному із сіл прикордоння. [29 лютого](#) знеструмлено майже 1 200 споживачів у 4 населених пунктах. [3 березня](#) через артобстріли знеструмлено 788 споживачів, також через пошкодження розподільчих газопроводів у двох районах відключено від газопостачання майже 2 600 споживачів.

Чернігівська область. [1 березня](#) без електроенергії залишилось 370 споживачів у 6 населених пунктах. [2 березня](#) ворог обстріляв повітряні лінії 0,4 кВ у двох громадах, є знеструмлені споживачі.

Полтавська область. [27 лютого](#) внаслідок падіння уламків БПЛА пошкоджено повітряну лінію, знеструмлено 212 споживачів в одному з районів.

Ядерна та радіаційна безпека

Окупована Запорізька АЕС [знаходиться](#) без резервного джерела живлення протягом останніх десяти днів, будучи повністю залежною від єдиної лінії 750 кВ. Експерти МАГАТЕ, які працюють на майданчику, повідомили, що ЗАЕС очікує відновлення резервної лінії 330 кВ найближчим часом.

Окупанти [проінформували](#) експертів МАГАТЕ, що все планово-профілактичне обслуговування обладнання, пов'язаного з безпекою, призупинено до відновлення лінії 330 кВ, за винятком планових випробувань систем безпеки, включно з аварійними дизель-генераторами. 28 лютого експерти почули вибух на деякій відстані від майданчика, а потім, схоже, вогонь зі стрілецької зброї. Окупанти поінформували МАГАТЕ, що російські війська вжили заходів для «захисту станції» від безпілотників у цьому районі, але сама ЗАЕС не була атакована, руйнувань і жертв немає.

Протягом тижня фахівці МАГАТЕ [проводили](#) обхід території, включно зі ставком-охолоджувачем, а також градирнями та басейнами-розбризкувачами, які забезпечують охолодження води. П'ять реакторів знаходяться в режимі "холодного зупину", а один – у "гарячому зупині". Також команда МАГАТЕ провела обхід приміщень систем безпеки енергоблоку №5. Окрім цього, вони помітили, що протипіхотні міни знову видно в межах огорожі по периметру майданчика, які є недоступними для персоналу.

Контрзаходи

1 березня Прем'єрміністр Денис Шмигаль під час засідання [уряду відзначив](#), що друга зима в умовах повномасштабного вторгнення завершилася без жодного блекауту та без застосування графіків відключень для всієї країни завдяки ретельній підготовці. Він відзначив такі кроки як створення запасу резервного обладнання, відновлення 90% магістральних мереж, більше 2 ГВт додаткових потужностей, збільшені до 1,7 ГВт можливості для імпорту електроенергії з ЄС, збільшення власного видобутку газу.

2 березня у Міненерго [повідомили](#), що на кінець лютого 2024 року на складах ТЕС та ТЕЦ накопичено понад 1 млн тон вугілля, що на 236 тис. тон більше, ніж передбачалося графіком, затвердженим Міненерго перед опалювальним сезоном 2023-2024 років, що дозволить успішно завершити опалювальний сезон. Також

відзначено, що завдяки масштабній ремонтній кампанії до кінця 2023 року вдалося [ВІДНОВИТИ](#) та додати до енергосистеми понад 2,2 ГВт потужності.

Заступниця міністра енергетики України Світлана Гринчук під час дискусії «Підсумки опалювального сезону 2023 - 2024: економіка під обстрілом» [наголосила](#), що ремонтна кампанія, відновлення мереж та будівництво нових потужностей триватимуть в межах підготовки до опалювального сезону 2024 - 2025 років.

27 лютого уряд [схвалив](#) розпорядження, яким вирішується питання виплати дивідендів суб'єктами господарювання державного сектору економіки у 2024 році. Відповідно до документу, до 29 лютого 2024 р. авансове перерахування до державного бюджету річних дивідендів у розмірі не менш як 50% суми від прибутку мають сплатити й енергетичні компанії, зокрема НАК "Нафтогаз України", "Укргідроенерго", а також АТ "Українські енергетичні машини", ПАТ "Нижньодністровська ГЕС" (пропорційно розміру державної частки, акцій у їх статутних капіталах).

В свою чергу, Перша Віцепрем'єрміністерка - міністерка економіки України Юлія Свириденко [зазначила](#), що уряд затвердить План для Ukraine Facility у березні, що передбачатиме здійснення структурних реформ в державному секторі, проведення низки економічних реформ, спрямованих на розвиток бізнес-клімату та підприємництва, а також кроки для розвитку пріоритетних секторів, що можуть забезпечити швидке економічне зростання.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), забезпечення потреб споживачів протягом тижня покривалось власним виробництвом електроенергії та імпортом зі Словаччини, Румунії, Угорщини, Молдови та Польщі. Протягом тижня поєднання факторів, таких як активізація роботи СЕС та ВЕС завдяки погодним умовам та низький рівень споживання, призвело до виникнення профіциту в енергосистемі. Станом на 2 березня в резерві перебувало 13 одиниць генеруючого обладнання ТЕС та ТЕЦ.

Для збереження балансу між виробництвом та споживанням й операційної безпеки енергосистеми, "Укренерго" тричі залучено аварійну допомогу з Польщі у вигляді термінового продажу надлишків виробленої електроенергії. Так, 27-29 лютого польський оператор PSE викупив майже 4 тис. МВт·год електроенергії. Крім того, 28-29 лютого в денні години обмежувалась робота установок ВДЕ. 1 березня Україна надавала допомогу енергосистемі Польщі у вигляді аварійного постачання електроенергії загальним обсягом 1,5 тис. МВт·год.

За [інформацією](#) Міненерго, коефіцієнт використання встановленої потужності українських АЕС протягом осінньо-зимового періоду 2023/2024 рр. сягнув 100%. Такого результату було досягнуто вперше в історії української атомної енергетики завдяки перегляду "Енергоатомом" підходу до планово-попереджувальних ремонтів.

Через **технологічні порушення** 26 лютого відключалась лінія 330 кВ у Донецькій області та обладнання на підстанції 750 кВ у Запорізькій області. Крім того, у Запорізькій області без електроенергії залишилось 2 600 споживачів, на Кіровоградщині - 870 та на Чернігівщині - 75. 27 лютого вимикалось обладнання на

підстанції 750 кВ у Запорізькій області; лінія та підстанція 330 кВ у Львові (без електрики - понад 9 600 побутових споживачів); лінія та підстанція 110 кВ у Львівській області (відключено побутових споживачів міста Золочів). 28 лютого відключались підстанції 35 кВ у місті Київ (короткостроково знеструмлювалось близько 16 000 споживачів); лінія 110 кВ у Хмельницькій області (без електроенергії - понад 16 400 абонентів); також знеструмлено 370 споживачів у Дніпропетровській області. 29 лютого знеструмлено близько 8 000 споживачів у Дніпропетровській області, 6 200 - у Київській, 2 500 - у Запорізькій та 630 - у Кіровоградській. 1 березня у місті Одеса відключилось обладнання на підстанції 110 кВ, короткостроково знеструмлювалось понад 13 000 побутових споживачів, водоканал, електротранспорт, місцева промисловість; у Хмельницькій знеструмлено 7 500 споживачів; у Чернігівській - 305, у Херсонській - 175. 3 березня вимикалась лінія 330 кВ у Львівській області та лінія 150 кВ у Полтавській області (знеструмлювались підприємства, сталися порушення технологічного процесу); у Запорізькій області знеструмлено 2 500 абонентів.

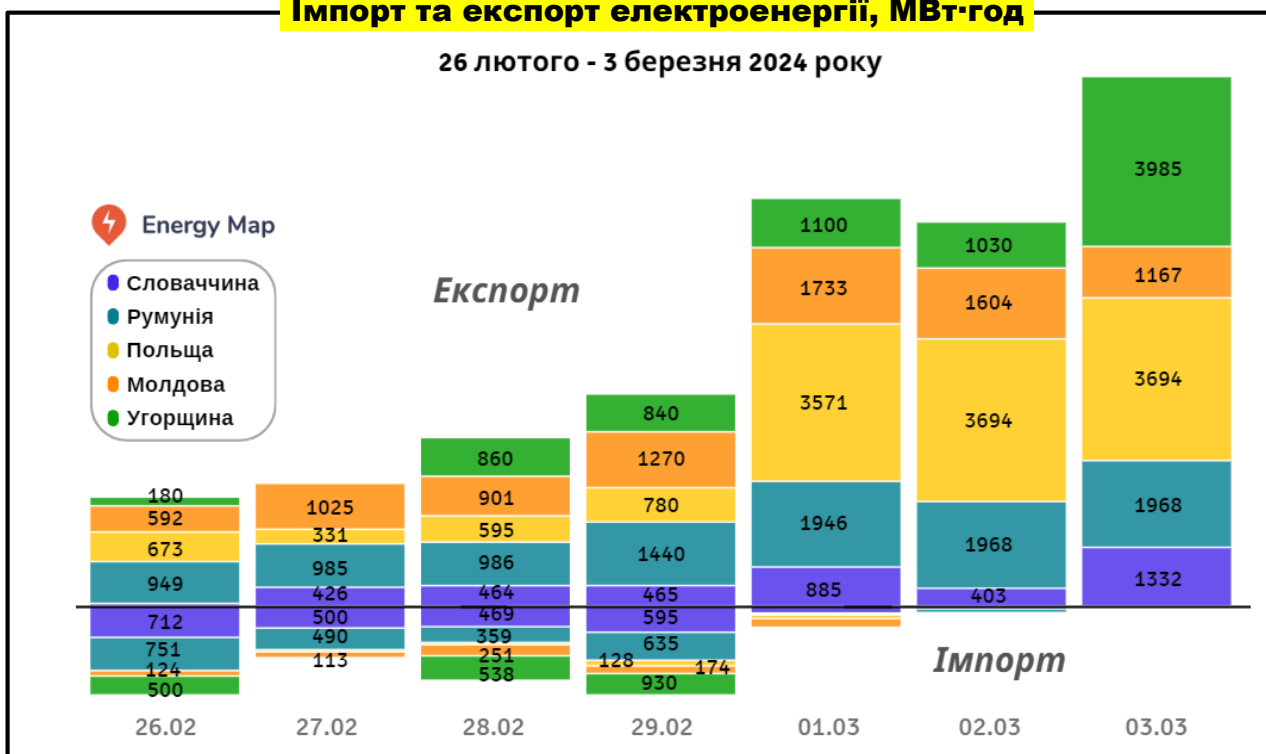
За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), протягом тижня комерційні експорт та імпорт електроенергії здійснювались з 5 країнами (Польща, Румунія, Молдова, Угорщина та Словаччина). Обсяг експорту зріс у понад 2 рази до 43,9 тис. МВт·год; обсяг імпорту залишився на рівні минулого тижня - 8 тис. МВт·год. Таким чином, тижневі обсяги експорту перевищили імпорт у 5,5 рази.

Європейська мережа операторів системи передачі континентальної Європи ENTSO-E [збільшила](#) обсяги пропускної спроможності міждержавних інтерконекторів для експорту електроенергії з України до країн ЄС на 150 МВт. Таким чином, з 1 березня максимальна доступна пропускна спроможність для експорту складає 550 МВт.

Комерційний експорт до Польщі [склав](#) 13,3 тис. МВт·год (+186%), потужність в окремі години коливалась від 18 до 212 МВт. Поставки до Румунії склали 10,2 тис. МВт·год (+49%), діапазон потужності - від 9 до 82 МВт. До Молдови загалом було поставлено 8,3 тис. МВт·год (+19%), діапазон потужності - 5-175 МВт. Поставки до Угорщини здійснювались в усі дні, крім 27 лютого, та склали 8 тис. МВт·год (зростання у понад 15 разів), діапазон потужності - 10-220 МВт. Експорт до Словаччини склав 4 тис. МВт·год (+86%) потужністю 5-82 МВт в окремі години.

Комерційний імпорт зі Словаччини здійснювався усі дні, крім 3 березня, в обсязі 2,5 тис. МВт·год (-20%), потужність в окремі години коливалась від 1 до 127 МВт. Поставки електроенергії з Румунії здійснювався 26 лютого - 2 березня та склали 2,4 тис. МВт·год (+41%), потужність трималася у діапазоні 10-127 МВт. Імпорт з Угорщини здійснювався 26, 28 та 29 лютого, потужність коливалась від 250 до 319 МВт, загальний обсяг - 2 тис. МВт·год (зростання у майже 20 разів). Імпорт з Молдови склав 0,8 тис. МВт·год (-54%), діапазон потужності - від 2 до 126 МВт. Поставки з Польщі здійснювались в усі дні, крім 3 березня, загальний обсяг - 0,3 тис. МВт·год (-74%), діапазон потужності - 1-128 МВт.

Імпорт та експорт електроенергії, МВт-год

Джерело: [EnergyMap](https://energy.com.ua/)

Доступ до пропускної спроможності для експорту за напрямом "Україна-Польща" викупували 1-2 компанії, гранична ціна встановлювалась 1-3 березня у розмірі 0,05-2 євро/МВт-год, дохід "Укренерго"- близько 31 тис. грн. Перетин із Румунією викупували 2-3 компанії: "Укргідроенерго", "ДТЕК Західенерго" та "Д.Трейдінг", гранична ціна встановлювалась у розмірі від 0,03 до 4 євро/МВт-год, сукупний дохід "Укренерго" становив 651 тис. грн. Доступ до пропускної спроможності за напрямком "Україна-Молдова" купували 1-6 компаній, зокрема "Укргідроенерго", "СіПіджі Енерджі", "Синапс Електрик" та інші. Гранична ціна встановлювалась 2 березня у розмірі 2 євро/МВт-год, сукупний дохід ОСП - близько 23 тис. грн. За доступ до перетину "Україна-Угорщина" в усі дні, крім 27 лютого, змагалися 1-2 компанії, гранична ціна не встановлювалась. Доступ до пропускної спроможності за напрямком "Україна-Словаччина" купували 1-2 компанії: "ДТЕК Західенерго" та "Д.Трейдінг", гранична ціна не встановлювалась.

За доступ до пропускної спроможності для імпорту за напрямом "Словаччина-Україна" 26 лютого - 2 березня [змагалися](#) від 13 до 20 компаній, найбільші обсяги розподілено між "Твій Енергопостачальник", "Енергетична Компанія України", "Трейд Енерджі Солюшн" та "Нафтогаз України". Гранична ціна встановлювалась у розмірі від 0,31 до 160 грн/МВт-год, дохід "Укренерго" склав 116,2 тис. грн. Перетин із Румунією 26 лютого - 2 березня викупували від 7 до 10 компаній, зокрема "Синапс Електрик", "СіПіджі Енерджі", "Енергетична Компанія України", "Дніпросталь-Енерго" та інші. Гранична ціна варіювала від 0,01 до 23,8 євро/МВт-год, сукупний дохід ОСП становив 32,8 тис. євро, або близько 1,36 млн грн. За доступ до перетину "Угорщина-Україна" 26, 28-29 лютого та 1-2 березня змагалися 2-3 компанії, між якими було розподілено потужність, гранична ціна встановлювалась в окремі дні на рівні 0,01-0,05 євро/МВт-год, сукупний дохід - 40 євро (дохід "Укренерго" склав близько 0,8 тис. грн). Доступ до напряму "Молдова-Україна" викупували 2-8 компаній, найбільші обсяги розподілено між "Синапс Електрик", "СіПіджі Енерджі", "Артлекс-Груп" та "Соліпауер". Гранична ціна встановлювалась в усі дні, крім 1 березня, у розмірі від 0,01 до 301,01 грн/МВт-год, загальний дохід "Укренерго" склав 167,4 тис. грн. За перетин "Польща-Україна" 26 лютого - 2 березня змагалися 1-3 компанії, потужність розподілялася між 1-2

компаніями. Ціна встановлювалась 1-2 березня у розмірі 0,01-3 євро/МВт·год, сукупний дохід склав 1,5 тис. євро, "Укренерго" отримало 50% від цієї суми (близько 31 тис. грн).

27 лютого завершився перший спільний місячний аукціон з доступу до міждержавних перетинів з постачанням електроенергії у березні для України та Молдови. Таким чином, Україна завершила перехід на європейські правила торгівлі електроенергією. За результатами аукціону, розподілена пропускна спроможність за напрямом "Україна-Молдова" склала 463 МВт, за напрямом "Молдова-Україна" - 96 МВт. 100% доступної пропускної спроможності по кожному напрямку було розподілено серед 4 учасників. Гранична ціна за напрямом "Україна-Молдова" склала 0,05 євро/МВт, а для напрямку "Молдова-Україна" - 0,5 євро/МВт.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Після спаду минулого тижня динаміка торгівлі на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") різко зросла, що відповідає традиційній активізації перед місяцем поставки. Упродовж 26 лютого – 3 березня на "УЕБ" було проведено 34 аукціони з купівлі/продажу електроенергії (5 у комерційних та 29 у спеціалізованих секціях). Серед ініціаторів торгів були "Енергоатом-Треїдинг", "Гарантований покупець", "Укргідроенерго", "Центренерго", компанії групи ДТЕК, "Донбасенерго", "Харківська ТЕЦ-5", "Акваресурс-1", постачальники універсальних послуг, оператори систем розподілу та інші. Загалом на "УЕБ" було реалізовано 3 168,6 тис. МВт·год з постачанням у березні (у 16,2 рази більше порівняно з попереднім тижнем). Місячний індекс Base РДД на лютий залишився на рівні 3 107,6 грн/МВт·год, поточний індекс на березень становив 2 409,0 грн/МВт·год (-22,5% відносно лютого).

Зокрема, "Енергоатом-Треїдинг" реалізував 1 799,1 тис. МВт·год базового навантаження за цінами в діапазоні 2 171,3 – 2 412,3 грн/МВт·год з постачанням протягом березня та 150,4 тис. МВт·год за цінами 2 118,5 – 2 220,1 грн/МВт·год з постачанням на першу декаду березня. "Укргідроенерго" продала 5,6 тис. МВт·год блочними позиціями (24-07 год.) за середньозваженою ціною 1 502,0 грн/МВт·год з постачанням у березні; 6,7 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 200,0 грн/МВт·год, 1,4 тис. МВт·год (16-23 год.) за ціною 3 320,0 грн/МВт·год, 5,6 тис. МВт·год (24-07 год.) за ціною 1 776,3 грн/МВт·год з постачанням 3-10 березня. "Гарантований покупець" реалізував 21,5 тис. МВт·год блочних позицій за цінами 1 650,1 – 1 953,3 грн/МВт·год з постачанням у березні.

"Центренерго" продала 13,4 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 176,0 грн/МВт·год, 1,4 тис. МВт·год блочних позицій (24-07 год.) за цінами 1 998,0 – 2 100,0 грн/МВт·год з постачанням на першу половину березня та 216,0 тис. МВт·год базового навантаження за цінами 2 121,3 – 2 426,3 грн/МВт·год з постачанням у березні. Компанії "ДТЕК Курахівська ТЕС", "ДТЕК Дніпроенерго" та "ДТЕК Західенерго" сумарно реалізували 84,7 тис. МВт·год базового навантаження за цінами 2 200,0 – 2 280,0 грн/МВт·год та 512,3 тис. МВт·год блочних позицій денних та нічних годин за цінами 1 525,0 – 2 361,3 грн/МВт·год з постачанням у березні. "Донбасенерго" продала 60,0 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 122,4 грн/МВт·год з постачанням на першу декаду березня.

У спеціалізованій секції "Харківська ТЕЦ-5" реалізувала 118,9 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 440,9 грн/МВт·год, 14,9 тис. МВт·год блочних позицій (08-23 год.) за ціною 2 728,8 грн/МВт·год та 7,4 тис. МВт·год (24-07 год.) за ціною 1 911,7 грн/МВт·год з постачанням у березні. "ТКЕ ЧМР" продала 37,2 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 150,0 грн/МВт·год з постачанням у березні. "Акваресурс-1" реалізував 5,2 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 2 424,3 грн/МВт·год,

8,9 тис. МВт·год блочної позиції (08-23 год.) за ціною 2 719,2 грн/МВт·год та 4,4 тис. МВт·год (24-07 год.) за ціною 1 910,2 грн/МВт·год. У комерційних секціях компанії переважно здійснювали купівлю/продаж електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Ринок "на добу наперед" (РДН): За даними сервісу [Energy Map](#), впродовж 26 лютого – 3 березня ціни на РДН в цілому демонстрували високу [волатильність](#): відхилення погодинних цін від прайс-кепів варіювало у діапазоні від 0,1% до 98,3% і в середньому становило 51,1%. Через збільшення виробництва електроенергії СЕС ціни в окремі денні години (переважно з 11:00 до 15:00) значно “просідали”. Кількість випадків істотних цінових відхилень (50% і більше) від верхніх прайс-кепів продовжила зростати і спостерігалася у 54,2% розрахункових періодів (годин тижня). При цьому, практично не було зафіксовано годин, коли ціни перебували впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів (окрім 18:00-19:00 27 лютого).

Середньогодинна ціна електроенергії за тиждень (індекс Base РДН) продовжила спадний тренд і помітно знизилася – до 2 445,5 грн/МВт·год (-16,6%), тоді як середньозважена добова ціна [варіювала](#) у діапазоні 1 363,4 – 3 301,2 грн/МВт·год. При цьому, співвідношення між добовими індексами Base РДН на ринках країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії, Словаччини) та України зросло і [коливалося](#) у межах 0,91-2,23.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України незначно зріс і [становив](#) 448,4 тис. МВт·год (+6,5% до попереднього тижня). Щоденний обсяг торгівлі варіював у діапазоні 59,1-77,3 тис. МВт·год. РДН залишався профіцитним: співвідношення між сумарним добовим обсягом заявок на продаж та купівлю електроенергії коливалося у межах 1,68-1,98. При цьому за тиждень зросли як сумарна пропозиція – до 836,9 тис. МВт·год (+13,9%), так і попит – до 449,6 тис. МВт·год (+6,6%). При цьому, дефіцитних годин не спостерігалось. У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (85,9-94,7%), частка операторів мереж становила 4,4-14,0%, решта (до 0,9%) належала виробникам та трейдерам.

Політика та регулювання

22 лютого закінчився дворічний термін повноважень голови НКРЕКП Костянтина Ущাপовського. Під час закритого засідання 3 березня члени НКРЕКП шляхом таємного голосування [обрали](#) головою Валерія Тарасюка, який вже очолював Регулятора у 2019-2022 роках та був членом НКРЕКП впродовж 2014-2016 років.

1 березня уряд [схвалив](#) постанову, що удосконалює аукціонну модель підтримки виробників “зеленої” електроенергії. Зокрема, для переможців аукціонів з розподілу квот підтримки замість фіксованого тарифу запроваджується механізм контрактів на різницю. Також, для інвесторів спрощуються умови участі в аукціонах, оскільки наявність земельної ділянки та технічних умов на приєднання не буде обов’язковою умовою під час подання заявок. Крім того, додається можливість проводити аукціони разом із установками зберігання енергії, на визначених земельних ділянках або спорудах. Термін дії договору, укладеного переможцем аукціону із гарантованим покупцем, скорочується з 20 до 12 років. Очікується, що нововведення сприятимуть переходу до конкурентної моделі підтримки ВДЕ, яка забезпечуватиме їх розвиток та зменшуватиме ціну “зеленої” електроенергії.

27 лютого Кабінет Міністрів [схвалив](#) постанову щодо запровадження гарантій походження електроенергії, виробленої з ВДЕ, розроблену спільно Міненерго та НКРЕКП. Постановою передбачено затвердження Порядку видачі, обігу та погашення гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних

джерел та Порядку визначення екологічної цінності електроенергії. Також буде створено реєстр гарантій походження, який адмініструватиме НКРЕКП. Гарантії формуватимуться в електронному вигляді відповідно до наданих адміністратором комерційного обліку даних щодо відпуску електричної енергії з ВДЕ.

► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 25 лютого - 2 березня коливався у межах 41,3-42,7 млн куб. м на добу, тобто лише 38-39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м). Середньодобовий транзит у звітному тижні становив 42,1 млн куб. м (відповідає показнику попереднього тижня).

4 березня перед засіданням Ради ЄС з питань енергетики, єврокомісарка з питань енергетики Кадрі Сімсон вкотре [наголосила](#), що ЄС не буде брати участь в переговорах щодо продовження транзиту російського газу через Україну.

Разом з тим, продовжувався експорт газу з України. В умовах заборони на експорт ресурсу українського видобутку, мова йде про відібраний із сховищ газ нерезидентів, які раніше закачали його для зберігання у режимі "митного складу". Обсяг такого експорту 25 лютого -2 березня становив 15,1 млн куб. м (+8% до попереднього тижня), які були транспортовані через точку з'єднання з Польщею "Дроздовичі". Водночас, із березня розпочався активний фізичний імпорт газу з Угорщини: за звітний тиждень він становив 25,8 млн куб. м (у 4 рази більше ніж минулого тижня).

Комерційний експорт газу через віртуальну точку з'єднання з Польщею становив 13,3 млн куб. м (близький до фізичних обсягів). Також ймовірно частина обсягів, які йдуть на вихід з ГТС до Молдови, є транспортуванням газу, який раніше зберігався іноземними компаніями в українських ПСГ. Таке припущення пов'язано з тим, що обсяги газу, який транспортувався на вихід з ГТС в режимі "митного складу", значно перевищують показники комерційного експорту до Польщі та становлять 52,5 млн куб. м (-24%).

Комерційний потоки на вхід в українську ГТС з Угорщини відповідали фізичним показникам (25,8 млн куб. м). З них 17,3 млн куб. м. були протранспортовані в режимі "шорт-хол" (послуга оператора, що дозволяє отримувати знижку на транспортування між визначеними міждержавними точками входу та виходу), 9,5 млн куб. м - в режимі "митного складу".

Підземні сховища газу

За [даними](#) платформи AGSI, станом на 2 березня в українських ПСГ зберігалось 4,28 млрд куб. м газу, або 14,18% (-0,89% у порівнянні із 24 лютого) від сукупного робочого обсягу (без урахування 4,662 млрд куб. м газу "довгострокового зберігання"). Відбір газу зі сховищ за звітний тиждень сумарно становив 273 млн куб. м. Середньодобовий обсяг відборів становив 39,1 млн куб. м (-27%).

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На "Українській енергетичній біржі" протягом [торгових сесій 26 лютого - 1 березня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 3 компанії (1 продавець та 2 покупці). У звітному тижні на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 187 млн куб. м (-7% в порівнянні з попереднім тижнем) сукупною стартовою вартістю 2,11 млрд грн (-9,8%). Середньозважена стартова ціна всіх заявок - 11,29 грн за куб. м (без ПДВ) (-2,7%).

У звітному тижні було закуплено 50,9 млн куб. м газу (+80%) за середньозваженою ціною 11,24 грн за куб. м (без ПДВ) (-1,5%). 90% ресурсу було куплено ГПК "Нафтогаз Трейдинг", 10% - продано ПАТ "Укрнафта". 48% газу реалізовано з передачею у сховищах, 52% - у віртуальній торговій точці (передача в ГТС). 26% газу збуто з поставкою в лютому 2024 року, 74% - в березні 2024 року.

Інше

Голова правління НАК "Нафтогаз України" Олексій Чернишов [повідомив](#), що Україна пройшла зиму на газі українського видобутку. Також посадовець повідомив про плани збільшити видобуток газу державними компаніями до 15 млрд куб. м в 2024 році.

ТОВ "Оператор газотранспортної системи України" [перерахував](#) до державного бюджету 5,4 млрд грн авансового платежу з дивідендів за підсумками роботи у 2023 році. Як повідомляє Міненерго, це перша частина суми, а загалом за результатами 2023 року "ОГТСУ" сплатить до державного бюджету найбільшу суму, починаючи з моменту створення компанії у 2019 році.

Київський окружний адміністративний суд [зобов'язав](#) Державну службу геології та надр розглянути заяву ПрАТ «ВК «Укрнафтобуріння» про видачу спецдозволу на видобування газу на Сахалінському родовищі, яке не функціонує з грудня 2023 через анулювання спецдозволу.

Відповідний виконавчий лист було видано судом 9 лютого 2024 року, документ набрав законної сили 27 лютого. 28 лютого Держгеонадра [подала](#) апеляційну скаргу на відповідну ухвалу Київського окружного адміністративного суду.

► **Нафта та моторні палива**

1 березня Кабмін [затвердив](#) фінансовий план ПАТ “Укрнафта” на 2024 рік. Також директор компанії Сергій Корецький [повідомив](#), що “Укрнафта” сплатила 3,9 млрд грн дивідендів до держбюджету. Всього планується сплатити більше 8 млрд грн відповідно до графіку, що вдвічі більше, ніж за попередні 10 років.

Вартість скрапленого вуглеводневого газу (LPG) на торгах українських виробників 28 лютого [зменшилась](#) до 41 000-42 000 грн/т після стрибка до майже 50 000 грн/т на торгах попереднього тижня.

Міжнародна співпраця

Рада Європейського Союзу 28 лютого [схвалила](#) середньостроковий перегляд бюджету до 2027 року, який передбачає також заснування механізму Ukraine Facility – чотирирічної програми допомоги на 50 млрд євро. Це рішення вже набуло чинності після [публікації](#) 29 лютого в Офіційному журналі ЄС. За словами президентки Єврокомісії Урсули фон дер Ляен, ЄС розраховує надати перші кошти Україні у березні.

1 березня Кабінет Міністрів [схвалив](#) угоду з Єврокомісією «Програма підтримки реформ та відновлення», що передбачає збільшення її загального бюджету до 374 млн євро, зокрема на відновлення зруйнованих об'єктів інфраструктури.

Україна та Нідерланди [уклали](#) в Харкові двосторонню Угоду про співробітництво у сфері безпеки, яка формалізує увесь спектр взаємодії двох країн на найближчі 10 років. До [Угоди](#) включений розділ щодо стійкості критичної енергетичної, цифрової та іншої критичної інфраструктури, де Нідерланди підтвердили свою зацікавленість у вивченні сфер з метою посилення співпраці задля підтримки безпеки енергопостачання України, зокрема її переходу до «зеленої» енергетики.

Команда Мінінфраструктури [провела](#) зустріч із Міністром співробітництва у сфері розвитку та великих міст Бельгії Кароліною Женні та головою Бельгійського державного агентства з питань розвитку «ENABEL» Яном Ван Веттером. Зокрема, ENABEL отримало фінансування в розмірі 150 млн дол., які надійшли за рахунок заморожених у Бельгії російських активів. Відтак, на зустрічі обговорювали можливість співпрацювати у спільному зі Світовим Банком проєкті HOPE, метою якого є відновлення пошкодженого внаслідок бойових дій житла та посилення спроможності громад. За результатами зустрічі сторони погодили вже у березні розпочати втілювати проєкти відновлення критичної та соціальної інфраструктури.

В ході робочого візиту до Канади заступник міністра енергетики України Микола Колісник [взяв](#) участь у засіданні Правління Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ), що відбулося у Торонто. У межах заходу був презентований ІХ національний Звіт ІПВГ, а також обговорені питання статусу імплементації Україною оновлених стандартів звітності. Формування щорічного звіту дає змогу інвесторам якісно оцінити потенціал надрокористування в Україні відповідно до світових критеріїв категорій запасів, економічних умов та законодавчого поля. Також під час візиту Микола Колісник провів зустрічі з представниками Бюро енергетичних ресурсів Держдепу США, Міністерства земель, корисних копалин та природних ресурсів Канади. Сторони обговорили питання подальшої співпраці в енергетичному секторі та видобутку вуглеводнів.

За підсумками [зустрічі](#) Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала та Прем'єр-міністра Болгарії Ніколая Денкова сторони висловили прагнення якнайшвидше реалізувати проєкт «Вертикального газового коридору» як стратегічного маршруту постачання додаткових обсягів скрапленого природного газу для потреб регіону. Також, як повідомив Шмигаль, сторони домовились, що найближчим часом профільні міністерства вивчать можливості встановлення інтерконекторів між енергосистемами України та Болгарії (через енергосистему Румунії) в рамках ENTSO-E.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних компаній. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та сторінок у соцмережах, в окремих випадках - також повідомлень у медіа. Щодо підписки, коментарів та інших питань просимо писати на author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ЕНЕРГОСЕКТОР

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення. У списку потреб - понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства](#)

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, перейдіть за [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).